

Nepříčetnost: Srovnání české a americké právní úpravy

Abstrakt

Tato práce si klade za cíl zachytit podstatu institutu nepříčetnosti z hmotněprávního hlediska dle české a americké právní úpravy a vyvodit z nich případné rozdíly. Nejdříve je porovnán kontinentální právní systém, z něhož vychází český právní řád s právním řádem angloamerickým, na kterém je postavena americká právní úprava. Následně jsou vymezeny základní pilíře českého právního řádu včetně postavení trestního práva. Pozornost je věnována také politickému systému ve Spojených státech, jelikož v důsledku federalismu zde existují dvě úrovně práva, které mají značný vliv na legislativu jednotlivých států.

Analyzována je také konstrukce trestní odpovědnosti dle pojetí českého práva a jelikož podstatou trestní odpovědnosti je spáchání trestného činu, je i tento definován. Pro účely komparace jsou nastíněny okolnosti vylučující protiprávnost a důvody zániku trestnosti. Vzhledem k faktu, že americké právo vychází z common law, je trestní odpovědnost vymezena jak z pohledu common law, tak dle Modelového trestního zákoníku, jenž je spolu s common law jedním ze základních pramenů amerického trestního práva.

Další část práce je zaměřena na samotný institut nepříčetnosti dle obou právních řádů. Pro české trestní právo je příznačná klasifikace kritérií nepříčetnosti na biologické a juristické a vymezení pojmu duševní porucha. Ve Spojených státech je nepříčetnost dokazována na základě testů nepříčetnosti, jenž tvoří stěžejní část této kapitoly. Pojednání o těchto testech je také doplněno o jejich konstruktivní kritiku.

Stěžejní částí je pak samotná komparace institutu nepříčetnosti na základě informací obsažených v předcházejících kapitolách. Tato část obsahuje také porovnání dílčích oblastí, kterým byla věnována pozornost, a to: kontinentálnímu a angloamerickému právnímu systému, pojetí trestného činu, konstrukci trestní odpovědnosti a okolnostem vylučujících protiprávnost, resp. důvodům zániku trestnosti.